

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Bernt Aanonsen	400	17/05955-4	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
67/17	Sør-Hålogaland bispedømmeråd 2016 - 2019	11.12.2017

Høring om kirkerådets sammensetning

Vedlegg:

Høringsnotat - Kirkerådets sammensetningdocx.docx

Innvilget utsatt frist - Kirkerådets sammensetning

Saksorientering

Kirkerådet har sendt et høringsnotat om Kirkerådets sammensetning på høring til alle bispedømmeråd, Bispemøtet, KA, arbeidstakerorganisasjonene og de tre teologiske utdanningsinstitusjonene.

Spørsmålene som stilles er lagt inn her med kommentarer fra meg og noen steder med eksempler fra hva andre råd har uttalt.

1. Har høringsinstansen synspunkter knyttet til leder av Kirkerådet?

Drøftinga her går på om leder skal velges fritt blant alle medlemmer i kirkemøtet eller at det som i Sverige og Finland skal være preses som er leder. En begrunnelse for dette er at en da har en leder i kirka og ikke som nå at det diskuteres om det er preses eller kirkerådslederen som representerer den Norske Kirke. Kirkerådet har til nå valgt sin leder blant de leke. En har her tre mulige svar:

- Preses er leder i kraft av sin stilling
- En velger en av de leke
- En velger fritt blant alle medlemmer (betyr at en kan velge preses som leder)

Kirkemøtet og kirkerådet representerer kirka på en annen måte etter 2017 i og med at en har både rådsstrukturen og embetet. Før var kongen kirkens øverste leder og en kan vel si at han representerte embetslinja (konge av Guds nåde). På en måte vil det å velge preses som leder være en fortsettelse av dette. En kan tenke seg at preses som leder har en mer symbolsk leder funksjon når det gjelder økonomiske og administrative oppgaver. Dvs at en kunne ha to viseledere som har større ansvar inn mot de administrative og økonomiske oppgavene.

Å velge en av de leke som prinsipp betyr kanskje at en ikke har tatt med den sammensmeltninga av linjene som har skjedd.

Å velge fritt vil være en slags sidestilling, men om en da velger en lek så er det fremdeles spørsmål om hvem som er leder av kirka.

Ved å velge en av de folkevalgte leke medlemmene betyr det at en forankrer leder i den demokratiske prosessen i kirka.

Forslag til uttalelse: SHBDR mener at leder for rådet skal velges blant de valgte medlemmene av rådet for at lederen skal ha en mandat fra den åpne demokratiske prosessen som skjer i kirka. Det kan ikke være en ansatt i kirka.

2. *Har høringsinstansen synspunkter på spørsmålet om hvert bispedømme bør være representert i Kirkerådet?*

Om en ikke har fast representasjon fra alle bispedømmene er det fort de lengst vekk fra sentrum som først faller bort. Om det er en omstendelig valg form så er det likevel bare hvert 4. år det skal gjøres. Det argumenteres med at en skal kunne plukke folk med spesielle administrative evner etc. Jeg tenker at det er administrasjonen som skal sikre at denne kompetansen er tilstede og brukes i alle forberedelser. Folk som er plukket ut fra store kunnskaper og stor kompetanse kan lett få en uforholdsmessig stor plass og mye makt og skape en maktelite i kirka.

Forslag til uttalelse: SHBDR mener at alle BDR bør være representert i KRD. Valget på KRD gjøres en gang hvert 4. år og vi mener at en både bør ta seg tid og ressurser til å foreta valget slik at alle er representert det vil understreke kirkas nasjonale og landsdekkende karakter.

3. *Har høringsinstansen synspunkter på spørsmålet om Kirkerådets medlemmer må være medlem av Kirkemøtet?*

Om det ikke stilles krav om medlemskap i kirkemøtet/bispedømmeråd vil det si at det finnes en snarvei til makt og innflytelse i vår kirke. Med å kreve at kirkerådets medlemmer også er medlemmer av et BDR forankrer en kirkerådet i det lokale demokratiet og har med seg folk som må kjenne livet ute i BD og menighetene.

Forslag til uttalelse: Kirkerådets medlemmer må være valgte medlemmer av kirkemøtet, dette gir den beste demokratiske legitimitet.

4. *Har høringsinstansen synspunkter på antallet prester i Kirkerådet?*

Prestene er med i kirkemøte ut fra sin ordinasjon, dvs at de skal være pastorer, åndelige ledere. De er ikke der for å tale prestenes sak, men evangeliets sak. I Finland er dette gjort ved to biskoper, dette kunne også være en mulighet hos oss som ikke er nevnt i høringsnotatet. En kunne ha to biskoper og to eller tre prester. Det ville også gi mulighet for at noe forskjellige syn fra bispemøtet ble representert i Kirkerådet. Agder uttaler: Erfaringen viser at det er viktig med teologer i Kirkerådet på bakgrunn av det totale mengden sakstyper rådet behandler, men antallet er for høyt (4 + biskop av 15). Antallet bør reduseres for eksempel til 2.

Oslo uttaler: Oslo bispedømmeråd er delt i synet på antall prester og lek kirkelig tilsatte i Kirkerådet:

To prester og én lek kirkelig tilsatt – (4 stemmer)

To prester og to lek kirkelig tilsatte – (5 stemmer)

Tre prester og én lek kirkelig tilsatt – (1 stemme)

De leke kirkelige tilsatte velges på egen kvote (enstemmig).

Forslag til uttalelse: Prestene utgjør sammen med preses en del av kirkemøtet som med ordinasjon er forpliktet på bibelen og kirkens bekjennelse og har sin naturlige plass i kirkens ledelse. Det bør minst være to prester utenom preses i kirkemøtet slik at flere syn er representert.

5. *Har høringsinstansen synspunkter på antallet lek kirkelig tilsatte i Kirkerådet?*

Den lektilsatte kan virke som en slags ansatte representant selv om det ikke finnes. Prestene er ikke i rådene som representanter for prestene, men som representanter som forvalter Guds ord og de hellige sakramentene. Hva den leke representanten egentlig representerer kan være utydelig. Men ved å ha en lek ansatt representant

har en fratatt ansatte i kirka stemmerett og valgrett ved BDR/KRD valgene. Om de ansatte var valgbare kunne en kanskje tenke seg at flere ansatte ville hevet seg inn i kampen om plasser i BDR/KRD.

Nidaros: Når det gjelder leke kirkelige ansatte, representerer de ikke en felles fagkompetanse inn i rådet. Spørsmålet er om det er riktig at det er ansatte-representanter i et kirkeråd. Kirkelige ansatte som sådan vil være sikret medbestemmelse gjennom sine tillitsvalgte i henhold til hovedtariffavtalen. Et flertall i NBDR på åtte representanter mener det ikke lenger bør være en egen representant for leke kirkelige tilsatte, men at de kan være valgbare på ordinær lek kvote.

Et mindretall på én representant vil beholde dagens ordning.

Agder: Leke tilsatte bør ikke ha egen kvote, men være valgbare som leke medlemmer til rådet. Dersom det legges for mange føringer på kvotering av ulike kategorier/grupper vil til slutt valget av medlemmer til Kirkerådet bli en teknisk fordeling av representanter fra ulike kategorier, og ikke et reelt valg.

Forslag til uttalelse: Prestene er ikke representert som tilsatte i kirka, men som ordinerte dvs forplikta på kirkas grunnlag. Flere av de lek tilsatte er også vigslet til tjeneste. SHBDR mener at en vigslet ansatt bør velges til KRD og erstatte en av prestene som i dag er med. Det betyr at en har minst to prester og en vigslet ansatt som medlemmer i rådet.

6. *Har høringsinstansen synspunkter på lederne i Mellomkirkelig råds og Samisk kirkeråds deltakelse eller medlemskap i Kirkerådet?*

Er disse to rådene sammenlignbare? Mellomkirkelig råd velges av kirkemøtet og er en slags utenrikskomite for kirka. Det kan synes naturlig at rådet er representert og har talerett, men ikke stemmerett. Samisk kirkeråd er mer sidestilt med kirkerådet, det er gitt et mandat ved eget demokratisk valg i kirka og skal styre en selvstendig virksomhet i kirka (samisk kirkeliv). Det er naturlig at de er representert i kirkerådet og har stemmerett.

Forslag til uttalelse: SHBDR mener at Samisk kirkeråd som folkevalgt organ bør være representert i Kirkerådet med tale og stemmerett. Mellomkirkerådet er et organ valgt av kirkemøtet og bør være tilstede med talerett.

7. *Har høringsinstansen synspunkter på hvordan ungdomsrepresentasjon i Kirkerådet kan ivaretas?*

Ungdommens kirketing er blitt en institusjon i vår kirke. Hvert bispedømme har sitt møte og ungdomsråd og en har et møte med representanter fra alle bispedømmene. Representantene er valgt

Nidaros: Kirkerådets utvalg for ungdomsspørsmål bør være til stede på samme vilkår som Mellomkirkelig råd og Samisk kirkeråd (tale- og forslagsrett). Det er en forutsetning at denne lederen er valgt av Ungdommens kirkemøte. (Mange andre deler dette synspunktet)

Forslag til uttalelse: Ungdomsrådet bør være representert med tale og forslagsrett i Kirkemøtet på linje med Mellomkirkelig råd.

8. *Har høringsinstansen synspunkter på antall varamedlemmer i Kirkerådet?*

Forslag til uttalelse: SHBDR har ikke noe synspunkt på dette

Noen mulige alternativer

I saken om *Veivalg for fremtidig kirkeordning* ble det tegnet noen alternative ordninger.

- A) Sammensetningen videreføres med samme antall medlemmer som i dag. Bestemmelsen om at hvert bispedømme skal ha minst én representant i Kirkerådet opprettholdes.

Kommentar: Dette er dagens ordning, fordelene særlig for oss i SHBD er at vi er sikra representant i kirkerådet. Dette vil bli viktigere i årene framover enn det har vært til nå

pga at kirkerådet for utvida ansvar for økonomi i kirka. Mange fordelingsspørsmål og prinsipper vil bli drøfta her og føringer vil bli lagt.

- B) Kirkerådet bør sammensettes av en representant fra hvert av bispedømmerådene (eventuelt ett medlem fra hvert bispedømme, valg av og blant Kirkemøtets medlemmer), preses og tre medlemmer valgt på fritt grunnlag for å ivareta bredde i kompetanse og representativitet.

Kommentar: Dette alternativet har noen uklarheter: er det hvert BDR som velger sin representant til kirkerådet? I tilfelle kan det bli litt tilfeldig sammensatt i for hold til kjønn teologi mm. Ved at kirkemøtet velger representantene fra hvert BDR i et samla valg vil en bedre kunne ta hensyn til dette. En vil også kunne ha en forholdstallsvalg. Om hvert BDR i dagens situasjon valgte sin representant ville hele rådet bestå av Åpen kirkes representanter fordi disse har flertall i alle BDR.

- C) Kirkerådet bør få færre medlemmer som velges ut fra kompetanse, uavhengig av geografisk spredning og tilknytning til alle bispedømmeråd.
- Et mindre kirkeråd vil minske sjansen for at SHBDR er representert i rådet, det samme vil selvfølgelig også gjelde andre mindre bispedømmer.
- Det er administrasjonen som skal ha kompetanse innenfor administrasjon og økonomi. Denne skal være så god at de kan gi de folkevalgte klare alternativ når saker skal avgjøres. Sakene må legges fram slik at et hvert medlem valgt inn i et BDR kan ta stilling til og være med å avgjøre en sak. Valg utfra kompetanse på spesielle områder kan lett gi enkelte grupper geografiske eller politiske ekstra innflytelse.

Forslag til uttalelse: SHBDR anbefaler å holde på den nåværende ordning A. Denne gir best mulighet for å få til en sammensetning av KRD som hensyn tar at alle bispedømmene er representert, at det er en god kjønnsfordeling og at de forskjellige gruppene i kirkemøtet er representert.

9. På bakgrunn av høringsinstansens vurderinger til spørsmålene ovenfor: Hvordan ønsker høringsinstansen oppsummerende at Kirkerådet skal sammensettes?

SHBDR mener at disse forutsetningene er de viktigste når Kirkerådet skal settes sammen:

- A Alle BDR skal være representert i rådet
- B Det bør være mulig med forholdstallsvalg
- C Det bør kunne vektlegges like fordeling kjønn
- D medlemmene skal være folkevalgte
- E Fordeling av de geistlige plassene i rådet kan vurderes, for eksempel at det blir 2 biskoper med i rådet og bare to prester eller en biskop to prester og en ansatt i vigslet stilling.

Forslag til vedtak

Sør-Hålogaland bispedømmeråd vedtar stiftsdirektørens forslag til høringssvar med de endringer som fremkommer i møtet.